

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за акредитацију
и обезбеђење квалитета
у високом образовању
Комисија за акредитацију
и проверу квалитета
Број: 612-00-00062/3/2024-03
Датум: 25.06.2024. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Топличка академија
струковних студија

Бр. 2183

Датум 17.07 2024 год.
ПРОКУПЉЕ

На основу члана 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању („Службени гласник РС” бр. 88/17, 27/18 - др. закон, 73/18, 67/19, 6/20 - др. закон, 11/21- Аутентично тумачење, 67/21 - др. закон, 67/21, 76/23) Комисија за акредитацију и проверу квалитета, на седници одржаној 25.06.2024. године, донела је

РЕШЕЊЕ

о акредитацији студијског програма

Утврђује се да Топличка академија струковних студија, са седиштем у Прокупљу у улици Ћирила и Методија бр.1, ПИБ: 113077398, Матични број: 18379988, испуњава прописане стандарде за акредитацију студијског програма **основних струковних студија (ОСС) „Пољопривредна производња“**, у оквиру образовно-научног поља Техничко-технолошких наука и научне области Биотехничке науке, за упис **80 (осамдесет) студента** у прву годину студија у Одсеку за пољопривредно прехранбене студије Прокупље, са називом дипломе **Струковни инжењер пољопривреде**, за извођење наставе на српском језику.

На основу овог решења, Национално тело за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању издаће уверење о акредитацији студијског програма из става 1. овог решења.

Образложење

Високошколска установа Топличка академија струковних студија (у даљем тексту: ВШУ), са седиштем у Прокупљу у улици Ћирила и Методија бр.1, је дана 26.03.2024. године поднела Захтев за акредитацију студијског програма **основних струковних студија (ОСС) „Пољопривредна производња“**, у даљем тексту: СП, под бројем 612-00-00062/2024-03.

У складу са чланом 21. став 2. тачка 1) Закона о високом образовању, Комисија за акредитацију и проверу квалитета (у даљем тексту: Комисија) образовала је поткомисију за образовно-научно поље техничко-технолошких наука (у даљем тексту: Поткомисија) ради утврђивања чињеница од значаја за доношење одлука о Захтеву за акредитацију.

Комисија је на седници одржаној 26.03.2024. године усвојила предлог Поткомисије за образовно-научно поље техничко-технолошких наука (у даљем тексту: Поткомисија) за именовање Рецензентске комисије која је именована Одлуком директора Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању, број 612-01-00306/2024-01 од 26.03.2024. године.

Рецензентска комисија (у даљем тексту: РК) утврдила је чињенице од значаја за доношење одлуке о акредитацији СП увидом у поднету документацију и непосредним увидом у рад ВШУ. РК је дана 09.05.2024. године посетила ВШУ и након посете сачинила коначни Извештај на српском и сажетак на енглеском језику, који укључује и оправдане примедбе ВШУ, као и оцену квалитета анализираних СП, и поднела га је Поткомисији на разматрање. На основу Извештаја РК, Поткомисија је утврдила предлог одлуке о акредитацији СП (у даљем тексту: Предлог) у коме је констатовала да су испуњени стандарди за акредитацију прописани Правилником о стандардима и поступку за акредитацију студијских програма („Службени гласник РС”, бр. 13/19, 1/21, 19/21, 51/23, 102/23) и предложила је Комисији да донесе решење о акредитацији студијског програма **основних струковних студија (ОСС) „Пољопривредна производња“**.

На основу Извештаја РК, Предлога Поткомисије и увида у поднету документацију за акредитацију СП, констатовано је да је ВШУ доставила потребну документацију за акредитацију и утврђена је испуњеност прописаних стандарда за акредитацију СП, сваког појединачно, што је документовано релевантним чињеницама, и то:

На основу анализе Електронског формулара, Уводне табеле и остале приложене документације, закључено је: Структуру студијског програма чини 30 предмета, а фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи за модул Фитомедицина 32,92%, за модул Воћарство и виноградарство 32,92% и за модул Зоотехника 38,75%. У потпуности је испуњен критеријум да изборни предмети треба да су заступљени са најмање 20% и да за сваки изборни предмет има минимум два понуђена. Адекватна је заступљеност одговарајућих група предмета и то: академско-општеобразовних предмета је 16,67%, стручних 40,00% и стручно-апликативних 43,33%. На свим годинама студија, активна настава је заступљена са најмање 600 часова годишње и у просеку је 20,94 часова недељно, што је у сагласности са препоруком да број часова недељно не може бити мањи од 20 и већи од 30. Часови предавања су заступљени са 52,77%, а остало су вежбе и други облици активне наставе. Наставници запослени 100% држе 96,86% часова активне наставе студијском програму “ОСС - Пољопривредна производња”. Укупно појединачно часовно оптерећење наставника недељно на свим ВШУ у Србији није веће од 12, а просечно оптерећење је 3,56. Укупно појединачно часовно оптерећење сарадника није веће од 16, а просечно оптерећење је 5,17. На студијском програму “ОСС - Пољопривредна производња” са модулима Воћарство и виноградарство, Фитомедицина и Зоотехника, предвиђена је израда Завршног рада која се састоји из две позиције и то: Предмет завршног рада (СТИР) са 3 часа СТИР и 3 ЕСПБ и Завршни рад са 3 часа остали часови и 6 ЕСПБ. Завршни рад је приказан као заједнички предмет на студијском програму у позицији обавезних и изборних ЕСПБ (обавезни 50%, изборни 50% од укупног ЕСПБ за завршни рад). Рецензентска комисија констатује да су тачно уписане групе за П, В и ДОН, према осталој документацији. Табела Увод садржи све тражене податке о студијском програму. Наведени су тачни подаци о високошколској установи у којој се изводи

студијски програм (Топличка академија струковних студија – Одсек за пољопривредно-прехранбене студије Прокупље; у даљем тексту ТАСС-ОППСП) и назив студијског програма (ОСС Пољопривредна производња). Образовно-научно /уметничко поље наведено је у складу са Законом, поље Техничко-технолошке науке и област Биотехничке науке. Обим студија изражен ЕСПБ бодовима 180 ЕСПБ бодова. Назив дипломе је Струковни инжењер пољопривреде, дужина студија је три године. Година када ће започети реализација овог новог студијског програма је 2024. Планирани број студената који ће се уписати на прву годину студија овог студијског програма је 80, а укупан број студената је 240. Датум када је програм прихваћен од стране одговарајућег тела је 15.05.2024. године, Наставно-стручно веће Академије. Језик на коме се изводи студијски програм Српски језик. Назив дипломе наведен је у складу са листом звања коју утврђује Национални савет (Струковни инжењер пољопривреде). На основу приложене документације сагледава се да предложени нови студијски програм проистиче из предходних наставних активности на ТАСС, тј. из акредитованих студијских програма: Воћарство и виноградарство (Уверење о акредитацији од 09.02.2018.), Заштита биља (Уверење о акредитацији од 02.06.2017.) и Сточарство (Одлука о акредитацији од 05.05.2017). Језик на коме се изводи студијски програм је српски. На web адреси ТАСС-ОППСП (www.vpps.edu.rs) налазе се подаци о студијском програму (страница Основне студије → Студијски програми). Рецензентска комисија констатује да су у Уводној табели студијског програма „ОСС - Пољопривредна производња“ (180 ЕСПБ) приказани сви потребни подаци и да су у потпуности усклађени са прописима који се на њих односе. Електронска табела садржи све Законом и стандардима захтеване елементе, а анализа захтева за акредитацију и уводне табеле показује да је Установа доставила основне тражене податке о студијском програму за које се тражи акредитација.

Стандард 1: Структура студијског програма

Студијски програм „ОСС - Пољопривредна производња“ обухвата модуле: Фитомедицина (у даљем тексту ФМ) са 40 студената, Воћарство и виноградарство (у даљем тексту ВВ) са 20 студената и Зоотехника (у даљем тексту ЗТ) са 20 студената. Студије трају 3 године односно 6 семестара, са укупно 30 предмета, од којих је 25 обавезних и 5 изборних на модулима ФТ и ВВ, односно 24 обавезних и 6 изборних на модулу ЗТ. Студент бира од 10, односно 12 понуђених предмета и на сваком модулу је предвиђен Завршни рад. Изборни предмети су у четвртм, петом и шестом семестру студирања. У основном студијском програму проценат заступљености академско-општеобразовних предмета је 16,67%, стручних 40,00% и стручно-апликативних 43,33%. У првој, другој и трећој години студија студент остварује по 60 ЕСПБ, односно укупно 180 ЕСПБ. Настава је теоријска и практична из свих предмета. Бодовна вредност предмета исказана је у складу са европским системом преноса бодова. Саставни део структуре студијског програма чине три стручне праксе које студенти обављају на другој години студија у трећем и четвртм семестру и на трећој години у петом семестру, у трајању од по 90 часова (2 ЕСПБ). Методе извођења наставе подразумевају интерактивну наставу, углавном аудиторне и јако малим делом лабораторијске вежбе, теренске вежбе и класична предавања. У оквиру сваког предмета струковног студијског програма предвиђено је обавезно континуирано праћење стицања знања и вештина студента током семестра путем провере на колоквијумима и тестовима знања, као и завршни испит на крају семестра. У достављеној документацији самовредновање је представљено у два документа: Извештај о самовредновању и оцени квалитета ТАСС (јануар 2023.) и Предлог извештаја о самовредновању новог студијског програма (март 2024.). У оба документа квалитетно је обрађен Стандард 4: Квалитет студијског програма. У Предлогу (март 2024.) дата је и

детаљна SWOT анализа и коректан Предлог мера и активности. Рецензентска комисија предлаже проширење Предлога мера и активности са неким од Предлога мера и активности из јануара 2023. године. Истиче се потреба повећања броја сарадника, без обзира на значајно већи број наставника него што је неопходно за реализацију студијског програма.

Стандард је испуњен.

Стандард 2: *Сврха студијског програма*

Сврха овог студијског програма основних струковних студија „ОСС - Пољопривредна производња“ је добро усклађена са основним задацима и циљевима Топличке академије струковних студија. Сврха студијског програма је пољопривредна производња, а за то је потребно школовање кадрова из области наведених у називима модула: ВВ, ФТ и ЗТ и то кроз стицање стручних знања и њихове практичне примене. За сваки модул су набројане компетенције које се стичу што је уједно и опис сврхе студијског програма. Студентима се пружају знања и вештине неопходне за постизање краткорочних и дугорочних циљева пољопривреде у Србији. Модул ФТ омогућава образовање кадрова који ће допринети успешној производњи здравствено безбедне хране и повећању приноса по јединици површине уз правилну и правовремену заштиту биљака од проузроковача болести, штеточина и корова, уз примену свих мера за гајене биљке. Програмом се узима у обзир да заштита подразумева мере које неће утицати на загађење животне средине. Модул ВВ омогућава студентима стицање знања о производњи и преради у воћарству и виноградарству, засниваних на науци, струци и пракси. Студентима се пружају знања из области биолошких, морфолошких и физиолошких особина воћа и винове лозе, као и познавање агроколошких фактора значајних за успешно гајење истих, технологије производње воћно-лозног садног материјала, подизања засада воћа и винове лозе, практичне примене свих мера, чувања и технологије прераде воћа и грозђа и организације рада у воћарству и виноградарству. Сврха модула ЗТ је школовање стручњака за директно укључивање у различите облике сточарске производње (говедарство, овчарство, козарство, свињарство, живинарство, гајење дивљачи, рибарство, ловна привреда, регистрација и матична евиденција домаћих животиња, зоохигијенски третмани домаћих животиња). образовање таквих кадрова допринеће обезбеђивању свих аспеката добробити животиња, одговарајућих начина и услова држања животиња, као и доброг здравственог стања, побољшања рентабилности сточарске производње, побољшању квалитета и безбедности анималних производа и очувања животне средине за будуће генерације. Наглашено је да је у креирању наставног плана и програма студија узето у обзир да се Србија налази у периоду знатних социјалних промена, које у пољопривреди наглашавају усклађивање пољопривредне производње са стандардима Европске Уније - контролисана производња.

Стандард је испуњен.

Стандард 3: *Циљеви студијског програма*

Циљ студијског програма „ОСС - Пољопривредна производња“ је да се кроз модуле ФТ, ВВ и ЗТ, студенту омогући стицање и овладавање научно-стручним знањима из области наведених у наслову модула засноване на модерним принципима и стандардима. Циљеви студијског програма са три модула су конкретни и оствариви, с обзиром на расположиве ресурсе, и ближе дефинишу образовну и друге делатности ТАСС, укључујући и њену свеукупну стручну делатност у области пољопривредне производње. Све активности установе, а посебно развој студијских програма, у складу су са усвојеном

мисијом и циљевима. Такође, циљеви су усклађени са захтевима и потребама тржишта Србије, и дефинисаним квалификацијским оквиром за шифре занимања.

Стандард је испуњен.

Стандард 4: Компетенције дипломираних студената

Савладавањем студијског програма „ОСС - Пољопривредна производња“, конкретно модула ФТ, ВВ и ЗТ студенти стичу примењива знања из области наведених у називу модула, за процес рада, као и за наставак струковних студија другог степена. Стечено знање студенту ових завршених ОСС обезбеђује стручност, односно компетенције за рад у пољопривредним компанијама, предузетничким организацијама и сопственим газдинствима, индустрији, трговинама, самосталном бизнису, саветодавним стручним службама. За сва три модула (ФТ, ВВ и ЗТ) свеобухватно и квалитетно су описане које предметно специфичне способности студенти стичу. Такође је наведен исход учења по завршетку ових ОСС.

Стандард је испуњен.

Стандард 5: Курикулум

Студијски програм „ОСС - Пољопривредна производња“ са три модула: Фитомедицина, Воћарство и виноградарство и Зоотехника, траје 3 године односно 6 семестара, са укупно 30 предмета, од којих је 25 обавезних и 5 изборних на модулима Фитомедицина и Воћарство и виноградарство, односно 24 обавезних и 6 изборних на модулу Зоотехника и Завршни рад. Изборни предмети су предвиђени у четвртном, петом и шестом семестру студирања. Фактор изборности према позицијама где студент бира предмете износи за модул Фитомедицина 32,92%, за модул Воћарство и виноградарство 32,92% и за модул Зоотехника 38,75%. Листа изборних предмета садржи двоструко већи број предмета у односу на број предмета који се бира. Саставни део курикулума студијског програма чине Стручна пракса 1 -радна у трећем и Стручна пракса 2 - производна у четвртном семестру на другој години студија у трајању од по 90 часова (2 ЕСПБ) и Стручна пракса 3 - технолошко организациона у петом семестру на трећој години студија у трајању од 90 часова (2 ЕСПБ). На студијском програму предвиђена је израда Завршног рада која се састоји из две позиције и то: Предмет завршног рада (СТИР) са 3 часа СТИР и 3 ЕСПБ и Завршни рад са 3 часа остали часови и 6 ЕСПБ. На студијском програму извршена је равномерна расподела ЕСПБ по семестрима и за сваки семестар износи 30 ЕСПБ. Структура курикулума овог новог студијског програма, код већине предмета обухвата детаљан опис предмета (Увид: Прилог 5.1). Опис сваког предмета, без обзира на његов статус да ли је обавезни или изборни, садржи: Назив студијског програма, Назив предмета, Имена наставника, Статус предмета, Број ЕСПБ, Услов (немају сви предмети), Циљ предмета, Исход предмета, Садржај предмета (Теоријска настава и Практична настава), Препоручена литература, Број часова активне наставе, Методе извођења наставе, Начин провере знања (предиспитне активности и завршни испит) исказан у поенима. Књига предмета је урађена за све предмете по препорукама и садржи све потребне елементе. Такође, Установа је доставила описе за Завршни рад и предвиђену праксу. Различите групе предмета у студијском програму према препорученим процентима адекватно су заступљене у односу на укупан број ЕСПБ бодова. Увидом у Извештај о параметрима студијског програма групе предмета су заступљене у следећем односу: академско-општеобразовни предмети (16,67%), стручни (40,00%) и стручно-апликативни (43,33%), што значи да су стручни и стручно-апликативни предмети укупно заступљени са 83,33% од укупног броја ЕСПБ. На основу свега изнетог рецензентска комисија констатује да курикулум овог студијског програма према својој структури,

садржају и бројчаним вредностима одговара препорукама стандарда за акредитацију основних струковних студија. Примедбе и препоруке: Значајан део примедби из прелиминарног Извештаја и након посете рецензентске Комисије Установа је отклонила. Међутим, примедбе које се односе на практичну наставу, односно исказивање да ли су у питању вежбе или ДОН нису адекватно урађене. Само за неке предмете је коректно наведено да је у питању ДОН (нпр. Хемија, Биохемија и Микробиологија) што је проистекло из описа практичне наставе и метода извођења наставе. Међутим за низ предмета опис практичне наставе и методе извођења наставе недвосмислено упућују да је у питању ДОН (нпр. Педологија, Агрохемија, Физиологија биљака и др.), а сврстане су као аудиторне вежбе.

Стандард је испуњен.

Стандард 6: *Квалитет, савременост и међународна усаглашеност студијског програма*

Квалитет овог новог студијског програма одређен је и чињеницом да су у њему инкорпорирана савремена стручна и научна знања из различитих сегмената заштите биља, воћарства и виноградарства и сточарске производње. Студијски програм је усклађен са савременим светским токовима и стањем струке и науке у заштити биља, воћарству и виноградарству и сточарству и упоредив је са сличним програмима на иностраним високошколским установама, а посебно у оквиру европског образовног простора. – Велеучилиште у Крижевцима, – Универзитет струковних студија Osnabrück у Немачкој, – Универзитет струковних студија у Берну-Швајцарска. У приложеној документацији на основу Прилога 6.4. (word верзија, а PDF документ је недоступан) дати су курикулуми акредитованих иностраних студијских програма са којима је овај студијски програм усклађен (листа предмета). Подударност предмета је дата и она износи: са Велеучилиштем у Крижевцима и са Универзитетом струковних студија Osnabrück у Немачкој, 64,61%, а са Универзитетом струковних студија у Берну-Швајцарска је 61,53%. На следећим веб страницама налазе се информације о наведеним високошколским установама и додатне информације о курикулумима студијских програма са иностраних високошколских институција:

<https://www.vguk.hr/hr/group/16/Stru%C4%8Dni+prijediplomski+studij+Poljoprivreda>

<https://www.vguk.hr/hr/482/Popis+kolegija+u+Studijskom+programu+s+izvedbenim+planom+nastave+2023.%2F2024>

<https://www.hs-osnabrueck.de/en/study/study-offerings/bachelor/agriculture-bsc/programstructure/#c986>

<https://www.bfh.ch/haf1/en/studies/bachelor/agriculture/>

https://is-a.bfh.ch/imoniteur_OPROAD/PORTAL6S.htm?ww_n_keybuffer=124861091

На основу достављене документације и запажених примедби и препорука рецензентска комисија констатује да је делимично испуњен стандард 6. Примедбе и препоруке: У приложеној документацији се налазе прилози за Велеучилиште у Крижевцима и Универзитет струковних студија у Берну-Швајцарска, док недостаје прилог за Универзитет струковних студија Osnabrück у Немачкој (прилози нису обележени на начин како се тражи у упутству за припрему документације за акредитацију). Недостаје усклађеност по питању ЕСПБ са програмом који се акредитује и поменутих студијских програма из земаља које пропадају европском образовном простору.

Стандард је испуњен.

Стандард 7: Упис студената

Ово је нови студијски програм и у процесу је акредитације, па у складу са тим нема статистичких података о броју уписаних студената на том студијском програму. У табели 7.1. је наведен само предвиђени број студената на овом студијском програму и износи 80 (осамдесет). У прилогу је јасно приказано да је у складу са Статутом и Законом о високом образовању ТАСС донела Одлуку о расписивању конкурса за упис студената на ОСС у школској 2023/2024 години (где су активни били следећи студијски програми: Воћарство и виноградарство, Сточарство и Заштита биља), као и Одлуку о именовању комисије за упис на струковне студије. Достављен је Правилник о условима и поступку уписа студената у коме су на јасан начин описане процедуре проверавања способности будућих студената и услови уписа.

Стандард је испуњен.

Стандард 8: Оцењивање и напредовање студената

У опису стандарда детаљно је описан концепт вредновања кроз ЕСПБ поене – на првој години сви са по 6 поена, а на 2. и 3. години обавезни и изборни предмети са по 7 поена, док Стручне праксе (1., 2, и 3.) по 2 поена. Поред тога, описан је начин стицања поена кроз испуњавање предиспитних обавеза студената и полагања испита. Уз опис стандарда дати су сви потребни прилози односно Статут и нормативна акта који регулишу ову област (Правилник о полагању испита и оцењивању на испиту, Правилник о пријави, припреми и одбрани завршног рада, Правилник о студијама, Правилник о раду студентске службе, Правилник о раду студентског парламента). На основу чињенице да предложени студијски програм, тј. његови модули имају претходнике у актуелним акредитованим студијским програмима на ТАСС, даје се кратка анализа Стандарда 8 (Квалитет студената) на основу Извештаја о самовредновању из 2023. године. У наративном делу тог стандарда детаљно је описана процедура уписа студената, њиховог информисања (Информатор у штампаном облику и на сајту установе) код уписа, као и током студија (наставни календар, обавезно упознавање на првом часу наставе са планом рада на предмету, полагању испита, тј. оцењивању, активностима Комисије за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета, Центру за каријерно вођење и саветовање студената, заступљености студената у свим сферама управљања и подршци за ваннаставне активности, као и студентском парламенту. SWOT анализа је детаљна и коректна. Наведена су и четири Предлога мера и активности за унапређење квалитета, међу којима је посебно значајно адаптирање просторија за студенте са посебним потребама.

Стандард је испуњен.

Стандард 9: Наставно особље

На студијском програму Основних струковних студија „ОСС - Пољопривредна производња“ ангажовано је наставно особље са стручним, наставним и научним компетенцијама. Број наставника одговара потребама студијског програма. На студијском програму ангажовано је 36 наставника што је довољно да се покрије укупан број часова наставе на студијском програму (предавања, консултације, вежбе и практичан рад). У сталном радном односу са пуним радним временом налази се 31 наставник и 5 наставника у допунском раду. Структура наставника који су стално запослени по звањима је следећа: 21 професор струковних студија, 2 виша предавача, 7 предавача и 1 наставник страног језика (Табела 9.2. Листа ангажованих наставника са пуним радним временом на студијском програму). На овом студијском програму ради само 3 сарадника, 2 асистента и 1 сарадник у настави и сви су ангажовани са 100% радног времена. Просечно оптерећење

сарадника је 5,2 часа недељно по сараднику. На овом студијском програму држи се укупно 87,5 часова предавања на нивоу године, а за то је потребно 14,58 наставника (Извештај о параметрима студијског програма). Ангажовање по наставнику износи просечно 3,95 часова активне наставе недељно (Извештај о параметрима студијског програма). Процент часова предавања који изводе наставници са 100% радног времена износи 95,2%. У реализацији овог студијског програма 64 наставника има докторат наука, што је у складу са захтевима стандарда. Укупан број наставника је довољан да покрије укупан број часова наставе на студијском програму. Самим тим, наставници остварују просечно максимално до 180 часова активне наставе (предавања, консултације, вежбе, практичан рад и теренски рад) годишње, односно до 6 часова недељно. Међутим, више од трећине стално запослених наставника (11) има оптерећење преко 11 часова недељно на нивоу установе, што је на граници појединачног оптерећења. На овом студијском програму је ангажовано 3 сарадника са пуним радним временом, од чега 2 асистента и 1 сарадник у настави (Табела број 9.5. Листа ангажованих сарадника са пуним радним временом на студијском програму/свим програмима/друга ВУ), што је недовољно, јер је потребан број сарадника 8,90 према Извештају о параметрима студијског програма. Обзиром да установа има више него довољан број наставника, они тренутно могу да покрију и извођење часова вежби, али би у будућности требало водити рачуна о већем запошљавању младих сарадника. Научне и стручне квалификације наставног особља, које се ангажује на студијском програму „ОСС - Пољопривредна производња“ одговарају предметима на које су распоређени, што је документовано у Табели 9.1. (Научне, уметничке и стручне квалификације наставника и задужења у настави). Сви наставници задовољавају захтев да имају најмање 5 референци из уже научне области. Приложени су сви тражени подаци за све наставнике ангажоване са пуним радним временом, а за све наставнике ангажоване у допунском раду су приложени одговарајући уговори и сагласности, испуњени су законски услови везани за датуме избора и године живота. Величина групе за предавања и вежбе се поклапа са захтевом стандарда. Процес извођења наставе је предмет мониторинга и евалуације, а такође се повремено организују и специфичне едукације за запослене, организују семинари и врши размена наставног особља са престижним иностраним високошколским институцијама. У школској 2023/2024. години на нивоу Академије ангажовано је 123 наставника, 85 са пуним радним временом и 38 по уговору (Прилог 7.2). Са других високошколских установа ангажовано је 15 наставника, за које је Академија добила сагласност матичне високошколске установе, која се односи на број часова за реализацију наставног плана и програма на Академији. За реализацију наставног процеса Академија ангажује 53 сарадника, од којих је у сталном радном односу свега 8. Академија ангажује 45 сарадника са делом радног времена или по уговору. Академија је обезбедила потребан наставни кадар за реализацију наставе на свим студијским програмима на основним и мастер струковним студијама за укупан број од 1932 студента на свим нивоима студија. На основу односа укупног броја студената (број студената одобрен акредитацијом помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених наставника на нивоу Академије произилази да на једног наставника Академије долази 15,7 студената (Прилог 7.2.). Уочене су следеће слабости: недостатак анализе потреба за наставним кадром и програма развоја кадра, инертност дела наставника и сарадника према сопственом перманентном усавршавању, недостатак система награђивања посебно истакнутих наставника и сарадника, слаба мотивисаност студента или неповерљивост за учествовање у процесу вредновања. Академија је предвидела и настојаће да испоштује Предлог мера и активности за унапређење квалитета наставног особља): – Обезбедити континуирану едукацију наставника и сарадника; – Успоставити систем награђивања за посебно истакнуте наставнике и сараднике; – У

сарадњи са Студентским парламентом радити на едукацији студената о значају вредновања педагошког рада наставника и сарадника. Упоредјујући чињенице из Извештаја о самовредновању и елабората за акредитацију овог студијског програма у оквиру стандарда 9, може се закључити да су ова два документа делимично усаглашена. Примедбе и препоруке: Више од трећине стално запослених наставника (11) има оптерећење преко 11 часова недељно на нивоу установе, што је на граници појединачног оптерећења. На студијском програму Пољопривредна производња је ангажовано 3 сарадника са пуним радним временом, од чега 2 асистента и 1 сарадник у настави, што је недовољно, јер је потребан број сарадника 8,90 према Извештају о параметрима студијског програма. Разумљиво је да значајан број наставника држи и вежбе, што делимично повећава њихово оптерећење, као и да се тиме надокнађује евидентирани мањак сарадника. Рецензентска комисија констатује да Академија у Извештају о самовредновању није уочила слабост недостатка сарадника и млађег наставног кадра. РК констатује да у Предлогу мера и активности за унапређење квалитета наставног особља, недостаје анализа потреба за наставним кадром и програма развоја кадра чија је последица мали број сарадника, нарочито оних са пуним радним временом.

Стандард је испуњен.

Стандард 10: Организациона и материјална средства

Седиште Топличке академије струковних студија (у даљем тексту Академија) налази се у Прокупљу, у Улици Ћирила и Методија број 1. На основу Листа непокретности број 1978, Катастарска општина Прокупље Град, од 11.5.2015. године (Прилог 9.1 и Прилог 10.1 Доказ о власништву) показује се, да се у улици Ћирила и Методија на броју 1 у Прокупљу налазе катастарске парцеле, број 491 и 493/2, које су у државној својини Републике Србије уделу у 1/1, а за које право коришћења има Висока пољопривредно прехрамбена школа струковних студија Прокупље (претходник Одсека за ППС Прокупље из ТАСС). Академија располаже бруто простором у Прокупљу површине 2301,5 m², у Блацу површине 3812 m² и у Јагодини површине 793 m², што на нивоу Академије износи укупно 6906,5 m² (Табела 9.1). Академија на свим нивоима студија омогућава студирање за укупно 2390 студената (НАТ извод Контрола параметара установе, 20.03.2024). Имајући у виду да се настава одвија у две смене, Академија са расположивим простором од 2,89 m² по студенту, чиме је омогућен несметан наставни рад по сменама, задовољава захтеве стандарда за акредитацију у погледу обима и структуре просторних капацитета. У опису Стандарда 10 се наводи да је за овај СП на Одсеку за ППС у Прокупљу обезбеђена површина простора од 2301,5 m² (Табела 10.1.) који користи 823 студента. На тај начин, Академија, Одсек за ППС Прокупље обезбеђује 2,79 m² бруто простора за извођење наставе по сменама. У Табели 10.1. презентована је Листа просторија са површином у високошколској установи. Расположив простор површине 1674,75 m² за извођење наставе у Одсеку за ППС Прокупље, према подацима из те табеле, обухвата просторије намењене одржавању предавања, аудиторних и рачунских вежби, какве су амфитеатар (212 места), 8 учионица (укупно 326 места), компјутерска лабораторија (20 места), вежбаоница (25 места), 6 лабораторија (240 места) и библиотека и читаоница (60 места). Оваква структура и број радних места у појединим просторијама задовољавају потребе одржавања свих видова наставе (П, В, ДОН и СТИР) које су предвиђене курикулумом студијског програма. Простор за реализацију радних активности наставног и другог особља је површине 626,75 m², а чине га 10 наставничких канцеларија (укупно 180 m²), 3 лабораторије за наставно особље (укупно 36 m²), Студентска служба (укупно 15 m²), Секретаријат (укупно 383,75 m²) и просторија Студентског парламента (укупно 12 m²), чиме је обезбеђен простор за неометану реализацију наставне делатности

у свим њеним сегментима. Према наводима ТАСС обезбеђен је и простор приступачан за студенте и наставно особље са отежаним кретањем. Сходно садржају Табеле 9.1, Академија располаже са 6 наменских лабораторија укупне површине 442,35 m² са 240 места, за извођење експерименталне наставе на студијским програмима који припадају пољу Техничко-технолошких наука. У Табели 9.3 и Табели 10.2 презентована је Листа вредније опреме и одговарајуће пољопривредне механизације, која се користи у наставном процесу. Према достављеним документима (Прилог 10.3), односно према наводима у Изјави о поседовању рачунарске лабораторије и броја рачунара (ТАСС, број 1037 од 24.03.2023. године) и (Прилог 10.4.) Изјави о поседовању информатичке опреме и прикључка на интернет (ТАСС, број 3564 од 01.11.2023. године), Одсек за ППС Прокупље располаже са 26 десктоп рачунара који се користе у настави, 25 лаптоп и 18 десктоп рачунара који су намењени администрацији, као и читав низ јединица информатичко-рачунарске опреме, фотографске опреме и систем видео надзора. Овај ресурс је распоређен у одговарајућим просторијама, доступан је за коришћење у реализацији наставе и задовољава потребе у актуелном обиму акредитације. У Прилогу 10.3. дата је Изјава о поседовању рачунарске лабораторије и броја рачунара и друге информатичке опреме, као и приступ интернету. Према акредитационој документацији у просторијама Академије су постављени рутери за бежични приступ интернету брзине 20/1 Mb/s ADSL. Све пратеће службе опремљене су рачунарима, штампачима и осталом потребном опремом. Имајући у виду да Академија остварује студијске програме у области биотехничких наука, користе се огледна поља по основу коришћења пољопривредног земљишта у државној својини и закупа, укупне површине 53,1786 ha. Академија је пружила доказе о расположивом пољопривредном земљишту неопходном за реализацију овог студијског програма. У Прилогу 10.1.а. дати су Уговори о закупу и коришћењу пољопривредног земљишта. Пољопривредно земљиште које Академија узима у закуп је површине 44,1439 ha. Уговор важи до 31.10 2033. године. Парцеле државног пољопривредног земљишта добијеног на коришћење површине су 9,0347 ha, Уговор важи до 31.10.2 030 године. Највећи део закупљених површина су њиве (4, 5, 6, 7 и 8 класе), мањи део је под ливадама, воћњацима и виноградима. Обезбеђене су Наставне базе са којима је Академија склопила уговоре о пословно техничкој сарадњи. Списак Наставних база и Уговори о пословно-техничкој сарадњи Академије са Наставним базама дат је у Прилогу 10.5. и у Прилогу 9.3. Уговори су закључени на неодређено време или на годину дана са могућношћу аутоматског продужења уколико једна од потписница Уговор не откаже. На основу Уговора о стручној и пословно-техничкој сарадњи, Академији је омогућено коришћење простора, производних капацитета и одговарајуће опреме за извођење стручне праксе, практичне обуке студената, израде практичног дела завршних и мастер радова. Библиотека располаже са најмање 150 библиотечких јединица које су релевантне за извођење новог студијског програма „ОСС - Пољопривредна производња“. Библиотечке јединице које су наведене у Табели 10.3 (473 навода), одговарају литератури која је препоручена у спецификацијама предмета (Прилог 5.1) и готово половина је из овог века. У Табели 10.4. је дат списак уџбеника који су доступни студентима на овом студијском програму (269 наслова). Покривеност обавезних предмета литературом (књигама, збиркама, практикумима., које се налазе у библиотеци или их има у продаји) приказана је у Табели 10.5. Према опису Стандарда 9, квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких и ресурса, Топличка академија струковних студија регулише утврђеном процедуром квалитета у области у којој се примењује, укључујући подстицајне и корективне мере. Начин прибављања, оцењивања, одобравања рукописа за издавање уџбеника и друге уџбеничке литературе, стандарди квалитета, праћење и контрола квалитета током њихове употребе, уређени су Правилником о уџбеницима

ТАСС Прилог 9.1. (ТАСС, број 509/2 од 20.02.2024. године). Сви уџбеници, стручна и научна литература, доступни су студентима у библиотекама свих Одсека Академије у одређеном броју примерака. У складу са тим правилником, Академија је обезбедила за овај нови студијски програм „ОСС - Пољопривредна производња“ довољан број релевантних библиотечких јединица (више од 100 релевантних јединица по студијском програму), што је у складу са стандардима. (Табела 9.1.). Академија у свом фонду поседује 13.219 библиотечких јединица, 116 монографских публикација и то: 94 на српском и 22 на страним језицима, 6.899 уџбеника, 2.448 наслова књига и 3.746 наслова часописа (3.413 домаћих и 333 иностраних) у штампаној форми. Академија обезбеђује студентима неопходне информатичке ресурсе за савлађивање градива: потребан број рачунара одговарајућег квалитета, другу информатичку опрему, приступ интернету и осталу комуникациону опрему Табела 9.2. Све учионице и амфитеатри опремљени су пројекторима и рачунарима са приступом интернету, чиме је омогућен савремен начин извођења наставе. На основу Извештаја о самовредновању, SWOT анализе за Стандард 9, усвојен је Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета бр. 1511/2 од 25.11.2022. године (Прилог 1.3.) у делу обезбеђења квалитета уџбеника, литературе, библиотечких, и информационих ресурса са предвиђеним мерама и активностима, носиоцима и роковима извршења, Стратегија обезбеђења квалитета ТАСС бр. 386/2 од 31.08.2022. године, Извештај о самовредновању бр 349 од 31.01.2023. год. и Правилник о обезбеђењу квалитета бр. 1933/2 од 22.12.2022. године и доступни су на сајту Академије. Статутом Академије (Прилог 10.1.) дефинисани су орган управљања и орган пословођења. Шематска организациона структура дата је у Прилогу 10.1. Структура организационих јединица, њихов делокруг рада, координација и контрола утврђени су одредбама Статута ТАСС (ТАСС, број 4080/2 од 13.12.2023. године) (Прилог 10.1.1) и Правилником о организацији и систематизацији послова ТАСС (ТАСС, број 610/2 од 22.2.2024. године). (Прилог 10.1.2). Испуњеност захтева стандарда огледа се кроз постојање општих и посебних аката ТАСС којима је уређен рад свих организационих јединица ТАСС у свим сегментима пословања, кроз обезбеђивање перманентног самовредновања и унапређивање квалитета рада органа управљања и пословођења, као и кроз ангажовање потребног наставног и ненаставног особља које поседује одговарајуће стручне квалификације. На основу Извештаја о самовредновању, SWOT анализа за Стандард 10. усвојен је Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета, у делу обезбеђења квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке са предвиђеним мерама и активностима, носиоцима и роковима извршења. На основу SWOT анализе предложене су мере и активности за унапређење квалитета овог стандарда. Од три предложене мере и активности две су трајног карактера (побољшања квалитета простора и опреме и обезбеђење финансија за то). Анкетирање студената врши се полугодишње, где се између осталог анкетирају студенти о условима простора и опреме. На сајту Одсека могу се наћи документи: Извештај комисије о анкетирању студената, Извештај о самовредновању и оцењивању квалитета студијских програма, наставе, услова рада, Извештај о анкетирању управљачког и ненаставног особља, Извештај о раду Одсека за пољопривредно прехрамбене студије и Извештај о самовредновању.

Стандард је испуњен.

Стандард 11: Контрола квалитета

Контрола квалитета у оквиру реализације студијског програма „ОСС - Пољопривредна производња“ са три модула: Фитомедицина, Воћарство и виноградарство и Зоотехника, приказана је у целости према упутствима и стандардима за акредитацију и представља окосницу политике квалитета коју је Установа усвојила у складу са

савременим трендовима образовања. Субјекти обезбеђења квалитета су сви запослени и студенти Академије, кроз одговарајућа стручна тела (Комисија за самовредновање и унутрашње обезбеђење квалитета, Наставно-стручно веће Академије, Веће катедре и Студентски парламент). Права и обавезе ових субјеката су одређена Статутом академије и другим општим актима. Контрола квалитета студијског програма спроводи се редовно спољашњом провером квалитета и путем самовредновања, којом се испитују ставови и мишљења студената два пута годишње (након сваког семестра се спроводи анонимна анкета студената). Академија спроводи политику управљања квалитетом путем интерне провере квалитета, преиспитивања квалитета и контроле неусаглашености. Академија предузима превентивне мере, као и корективне, уколико се појави неусаглашеност. Установа има успостављену Контролу квалитета. Контрола квалитета студијског програма се обавља у унапред одређеним временским периодима који за самовредновање износи највише три године, а за спољашњу проверу квалитета највише пет година. Стратегија обезбеђења квалитета, донета 31.08.2022. године, представља основни стратешки и развојни документ из области обезбеђења квалитета високог образовања на ТАСС која дефинише основне приоритете високог образовања у области обезбеђења квалитета, као и начин њиховог остваривања. Сваке године се доноси Акциони план за потребе имплементације и спровођења стратегије квалитета у текућој години. Примедбе и препоруке: Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета, који је саставни део Извештаја о самовредновању бр. 1511/2 од 25.11.2022. године садржи предвиђене активности које су у дијапазону од једнократних до континуираних. На сајту Академије нужно је чешће иновирање извештаја, јер су на сајту доступни Извештаји из школске 2021/2022. године.

Стандард је испуњен.

ПРЕПОРУКЕ

У наредном периоду потребно је да Установа предузме следеће мере за отклањање уочених слабости:

- Рецензентска комисија предлаже проширење Предлога мера и активности из Извештаја о самовредновању са неким од Предлога мера и активности у Извештају из јануара 2023. године.

- Истиче се потреба повећања броја сарадника, без обзира на значајно већи број наставника него што је неопходно за реализацију студијског програма. Ангажовање наставника поред осталог треба да буде усмерено ка новим научно-стручним дисциплинама, а на сарадницима је да реализују вежбе.

- Продубити сврху и циљеве студијског програма као целине, као и компетенције дипломираних студената, јер акценат не може бити на модулима, без обзира на њихову сродност или различитост.

- Примедбе које се односе на практичну наставу, односно, да ли су у питању вежбе или ДОН (није адекватно урађено), мада је током посете рецензентске комисије Установа прихватила да коригује Књигу предмета. Само за неке предмете је коректно наведено да је у питању ДОН (нпр. Хемија, Биохемија и Микробиологија) што је проистекло из описа практичне наставе и метода извођења наставе. Међутим, за низ предмета опис практичне наставе и методе извођења наставе недвосмислено упућују да је у питању ДОН (нпр. Педологија, Агрохемија, Физиологија биљака и др.), сврстане су као аудиторне вежбе. Потребно је у наредном периоду ово усагласити кроз одређене процедуре.

- Мада је дата усклађеност предмета недостаје усклађеност по питању ЕСПБ програма који се акредитује и поменутих студијских програма из земаља које пропадају

европском образовном простору. Потребно је допунити анализу усклађености и као такву је имати јавно доступну.

- На студијском програму Пољопривредна производња је ангажовано 3 сарадника са пуним радним временом, од чега 2 асистента и 1 сарадник у настави, што је недовољно, јер је потребан број сарадника 8,90 према Извештају о параметрима студијског програма. Разумљиво је да значајан број наставника држи и вежбе, што делимично повећава њихово оптерећење, као и да се тиме надокнађује евидентирани мањак сарадника. Међутим, више од трећине стално запослених наставника (11) има оптерећење преко 11 часова недељно на нивоу установе, што је на граници појединачног оптерећења.

- Рецензентска комисија констатује да Академија у Извештају о самовредновању није уочила слабост недостатка сарадника и млађег наставног кадра. Рецензентска комисија констатује да је евидентно да у Предлогу мера и активности за унапређење квалитета наставног особља недостаје анализа потреба за наставним кадром и програма развоја кадра чија је последица мали број сарадника, нарочито оних са пуним радним временом. Препорука је да се приликом планирања потреба за кадровима, има у виду и повећање броја сарадника.

- Акциони план за спровођење стратегије обезбеђења квалитета, који је саставни део Извештаја о самовредновању бр. 1511/2 од 25.11.2022. године садржи предвиђене активности које су у дијапазону од једнократних до континуираних. Међутим, овај документ није довољан, па би у систему квалитета требало предвидети и планове који се реализују у току једне календарске године. Поред тога, на сајту Академије нужно је чешће иновирање Извештаја јер су на сајту доступни Извештаји из школске 2021/2022. године.

На основу наведеног, поступајући у складу са чланом 21. став 1. тачка 1) Закона о високом образовању, којим је прописано да Комисија одлучује о захтеву за акредитацију и спроводи поступак акредитације установа и студијских програма у области високог образовања, Комисија је на седници одржаној 25.06.2024. године одлучила као у диспозитиву овог решења.

Упутство о правном средству: Против овог Решења може се уложити жалба Комисији за одлучивање по жалбама Националног акредитационог тела, преко Комисије за акредитацију и проверу квалитета, у року од 15 дана од дана пријема.

Достављено:

- Високошколској установи
- Архиви НАТ-а

ПРЕДСЕДНИК

проф. др Милорад Милованчевић

